

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXIX NR. 49

Vineri,
6
DECEMBRIE
2019

Șapte decenii
de la înființarea Liceului
„N. Bălcescu” din Jula

(Paginile 3, 9 și 12)

Ziua Națională
a României la Catedrala
Episcopală din Jula

(Pagina 4)

Povești și basme
românști puse în scenă
la Jula

(Pagina 7)

Calendar ortodox

9 decembrie, luni, + Zămisirea Sfintei Fecioare Maria de către Sf. Ana; Sf. Proorociță Ana, mama Proorocului Samuel

10 decembrie, marți, Sf. Mc. Mina, Ermoghen și Evgraf

11 decembrie, miercuri, Sf. Cuv. Daniil Stâlpnicul și Luca cel Nou

12 decembrie, joi, +) Sf. Ier. Spiridon, Ep. Trimitundei; Sf. Mc. Sinet; Sf. Ier. Alexandru, ep. Ierusalimului

13 decembrie, vineri, +) Sf. Ier. Dosoftei, mitropolitul Moldovei; + Sf. M. Mc. Evstratie, Auxenție, Evghenie, Mardarie și Orest; Sf. Mc. Lucia fecioara

14 decembrie, sâmbătă, Sf. Mc. Tirs, Calinic, Filimon, Arian și Apolonie

15 decembrie, duminică, + Sf. Sfințit Mc. Elefterie; Sf. Mc. Antia și Suzana. Duminica a XXVIII-a după Rusalii (a Sf. Strămoși; Pilda celor poftiți la cină)

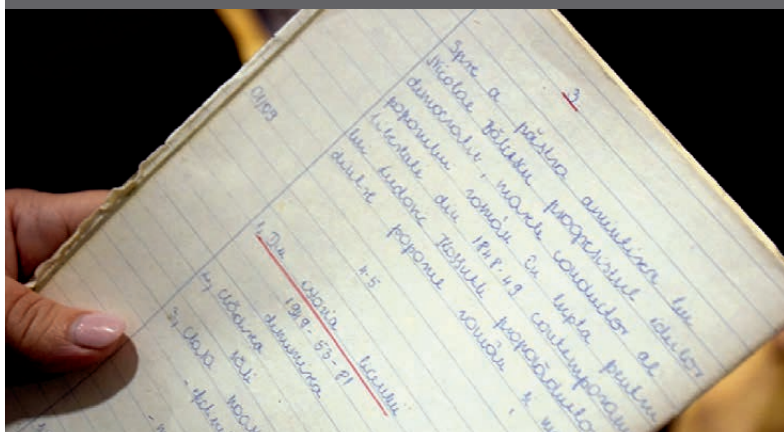
Citatul săptămânii

După revoluție, organul somnolent al judecății a devenit insomniac. Am redescoperit voluptatea uitată a opiniei critice, satisfacția de a amenda, de a pune la zid și de a cere socoteală. „Tranziția” a devenit apogeul plăcerii de a înjura. Toată lumea judecă pe toată lumea, toată lumea valorifică maximal dezacordul. Opoziția dă de pământ cu Guvernul, Guvernul cu Opoziția, gazetele dau de pământ cu oamenii politici, partidele se atacă unele pe altele sau se împart în „aripi” și grupuri care se sleiesc în interminabile lupte intestinale. Președintele e în conflict cu prim-ministrul, populația, năpăstuită, înjură în dreapta și-n stînga, Biserica Ortodoxă se războiește cu papiștii, cu protestanții și cu greco-catolicii, ungurii cu românii, românii cu ungurii, ungurii cu secuii și toți cu țiganii (pardon, romii) și cu ce a mai rămas din evrei. Ardelenii îi beștelesc pe regăteni (și viceversa) sau se coalizează cu ei contra moldovenilor, televiziunile se bat între ele, SRI e într-o surdă concurență cu SIE, patronii de cluburi sportive se încaieră piperat săptămîină de săptămîină, ministrul Justiției se ceartă cu magistrații, ministrul Sănătății cu medicii, ministrul Mediului cu mediul. (...)

Andrei Pleșu (În revista *Dilema Veche*, 28 noi. – 4 dec. 2019)

Poza săptămânii

Directoarea adjunctă a școlii generale din Micherechi a adus cu ea la aniversarea Liceului „N. Bălcescu” și primul ei caiet de română din anii de liceu, din 1983, cu notițele de la prima oră de română cu profesoara Iuliana Jurău Rad, care le-a predat atunci despre Nicolae Bălcescu și istoria liceului.

Pe copertă: Festivitate în cinstea împlinirii a 70 de ani de la înființarea Liceului „N. Bălcescu” din Julia
Foto: Eva Șimon

Concert de colinde în Catedrala „Sf. Nicolae” din Julia

Autogovernarea de Naționalitate Română din Julia, împreună cu Corul „Pro Musica” organizează un concert de colinde în Catedrala Episcopală din Julia, în duminica din 8 decembrie 2019, de la ora 10.00. La festivitate va participa și va cânta colinde Corul Bisericesc Ortodox din Bratca, România, în frunte cu preotul paroh Radu Marian. După concert, la Centrul Cultural Românesc (Julia, piața Liceum nr. 2), va avea loc o agapă frățească.

Audiență publică la AȚRU

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria va ține joia viitoare, pe 12 decembrie, de la ora 13.00, audiență publică anuală a AȚRU, la care pot participa toți cei interesați. Ședința va avea loc la sediul AȚRU din Julia, de pe strada Eminescu, nr. 1.

Vizită diplomatică la Autogovernarea pe Țară

Pe 27 noiembrie, la sediul din Julia al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, Marius Lazurca, ambasadorul României la Budapesta și consulul general al României la Julia, Florin Vasiloni, au avut o întâlnire cu noua conducere a acestei instituții.

În cursul întrevederii au fost discutate aspecte ce țin de situația comunității românești din Ungaria, în contextul creat de alegerile locale și de naționalitate, desfășurate recent în Ungaria. O atenție specială a fost alocată problemelor învățământului în limba română, ne-a relatat Consatul General al României la Julia.

Din partea conducerii AȚRU, la reuniunea de lucru au participat președintele Gheorghe Cozma, vicepreședintele Bertold Netea, Maria Gurău Czegledi, directoarea Liceului „Nicolae Bălcescu” și Erica Borbély, directoarea școlii din Chitighaz.

E.Ș.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Şapte decenii de la înfiinţarea Liceului „N. Bălcescu” din Jula

Sâmbăta trecută, pe 30 noiembrie, şcoala românească din Jula a îmbrăcat haine de sărbătoare aşteptându-şi muşafirii invitaţi din toate colţurile ţării. Motivul sărbătorii a fost aniversarea a 70 de ani de la înfiinţarea Liceului „N. Bălcescu” din Jula. La eveniment au fost invitaţi sute de foşti absolvenţi, foşti şi actuali profesori, oficialităţi din Ungaria şi România, prieteni şi colegi, de toate vârstele. La fel ca acum zece ani, cu toate că am fost cu ceva mai puţini la număr, întâlnirea a fost dominată de sentimente pline de nostalgie şi de bucuria revederii.

Programul oficial al aniversării a început în sala festivă a Centru-lui Cultural Român, cu intonarea imnurilor Ungariei, României şi al Uniunii Europene, de către corurile reunite, „Pro Musica” şi „Lira”, din Jula, conduse de dirijorul *Adrian Bughi*.

Evocarea înaintaşilor şi a istoricului liceului

În cuvântul său festiv, rostit în limba română şi titrat în maghiară, doamna director *Maria Gurzău Czeglédi* a evocat primii ani ai liceului şi primii lui profesori, exprimându-şi profunda recunoştinţă pentru tot ce au făcut înaintaşii pentru noi, cei de azi:

„Azi este o zi de sărbătoare sufletească, o zi scrisă cu litere mari în istoricul liceului nostru. Ne-am adunat aici, alături de oaspeţii noştri de onoare, elevii de ieri şi de azi, cu scopul de-a sărbători 70 de ani de la înfiinţarea unicului liceu cu profil românesc din Ungaria de azi. Liceul nostru poartă numele marelui gânditor român Nicolae Bălcescu începând din anul 1953.

Azi am venit aici cu sufletul copleşit de emoţii, de bucuria reîntâlnirii, de sentimentul nostalgiei, al amintirilor legate de anii fragedei tinereţe, de tot ce am iubit vreodată.

La acest ceas aniversar ne-am întors aici cu gândul de a rosti şcolii noastre un călduros La mulţi ani.

Ne-am adunat aici sute de oameni ca să sărbătorim împreună Liceul, care ne-a îndreptat destinul, ne-a luminat calea vieţii, ne-a oferit posibilitatea de a deveni oameni de caracter, oameni învăţaţi, şcoliţi, strâns legaţi de rădăcini, de limba, religia, de obiceiurile şi tradiţiile înaintaşilor, de cultura românească şi, totodată, iubitori de poporul cu care convieţuim.

Ne-am reîntors la Alma Mater cu gândul de a ne exprima sentimentele de recunoştinţă înaintea de toate faţă de acei oameni de cultură care au înfiinţat acest liceu, au depus bazele de cunoştinţe generale pentru primele promoţii, s-au străduit ca această şcoală să devină un *izvor de valori*”, a spus doamna director.

Doamna director a amintit că doar trei elevi din acea primă generaţie de absolvenţi din 1953 mai trăiesc până în ziua de astăzi, iar doi dintre ei sunt, de asemenea, cadre didactice (*Lucreţia Cioca* şi *Teodor Petruţa*, care a fost prezent la serbare). Dintre primii profesori ai liceului mai trăieşte şi azi doamna profesoară *Ecaterina Tiritean*, care trăieşte în Budapesta şi datorită vârstei înaintate (89 de ani) nu a putut participa la serbare, dar a transmis gânduri calde celor prezenţi prin doamna director Czeglédi.

Din şirul celor şase directori pe care i-a avut liceul în toţi aceşti 70 de ani (*Frideric Vild*, *Petru Silaghi*, *Iosif Balogh*, *Ecaterina Santău*, *Ioan Budai* şi *Maria Gurzău Czeglédi*), Domnul Ioan Budai, cel care a condus instituţia vreme de 32 de ani, a fost de faţă şi a fost omagiat de toţi cei prezenţi. Doamna director le-a oferit daruri simbolice fostului director Ioan Budai, şi foştilor adjuncţi, *Elena Gal*, *Maria Marc*, *Iosif Görbedi*.

„Ştim bine că pentru aceşti oameni misiunea de dascăl a însemnat nu numai predarea cunoştinţelor, ci şi aprinderea în inima tinerilor a scântei de autocunoaştere, de apartenenţă la neam şi limbă. Iar această scântie s-a înmulţit în scântei multe-multe şi luminoase. Tinerii talentaţi şi-au continuat studiile la şcoli superioare, ca apoi să formeze o nouă pătură intelectuală pentru comunitatea rămasă aici fără mentori spirituali. Mulţi dintre aceşti tineri au devenit: medici, ingineri, jurnalişti, jurişti, militari, economişti, redactori... Mulţi dintre

ei s-au ridicat la cârma diferitelor instituţii (biserici, catedre, redacţii, autoguvernări...) şi au slujit ca mentori spirituali ai comunităţii, au slujit cu multă dăruire. Tot din băncile acestui liceu au ieşit înşi înzestraţi cu harul creaţiei, poeţi preocupaţi de calitatea morală a existenţei umane, de tema identităţii, precum şi de profundele frământări ale intelectualului de naţionalitate română din Ungaria.

De-a lungul anilor din foştii elevi s-a creat şi o echipă de artişti plastici cu o sensibilitate şi viziune aparte, precum vom vedea la vernisajul expoziţiei din aula şcolii. Suntem mândri de ei şi îi felicităm cu drag.

Laudă şi celor care şi-au dedicat viaţa ştiinţelor, unii în domeniul istoriei, alţii al etnologiei, lingvisticii ori în alte ramuri ale ştiinţei, având toată încrederea în adevărul sentinţei: „Verba volant, scripta manent” (Vorba trece, scrisul rămâne). Gratiitudine şi multe urări de bine tuturor profesorilor de ieri, precum şi celor de azi.

Şi colegii mei de azi se străduiesc să ducă mai departe moştenirea înaintaşilor şi să se aplece noilor aşteptări. Sunt convinşi de faptul că: „Trecutul nu poate pieri, căci viitorul se va naşte din el.” (*Anatole France*) „Fără strămoşi suntem ca un arbore fără rădăcini.” Şcoala noastră întruhidează: trecutul, prezentul şi viitorul, fiindcă crede că: „Educaţia este pâinea sufletului”. Credem că în această şcoală domneşte un spirit plin de constanţe umane, domină o atmosferă caldă.

Colegii noştri au o temeinică pregătire, sunt dăruitori şi iubitori de profesie. Ei cred că INTELIGENŢA şi BUNĂTATEA sunt sursele de inspiraţie şi motivare a elevilor. Se străduiesc „să-i înveţe pe copii a învăţa”, să le îndrepte conduita, să-i educe pe baza unor principii morale eterne, cum sunt: credinţa, dragostea, nădejdea, bunătatea, sinceritatea, sânguinţa...

Noi dorim cu toţii ca tinerii noştri oriunde vor pleca, să se reîntoarcă acasă!

Să nu uite niciodată că ei au o misiune aparte, cea de construire şi întărire a „podului de prietenie” şi colaborare dintre cele două popoare.

La acest capitol, dar nu în ultimul rând, mulţumim Guvernului Maghiar pentru gestul generos de susţinere; Guvernului Român pentru burse şi excursii; bisericilor pentru sprijinul sufletesc, spiritual; instituţiilor partenere – dincolo şi dincoace de hotar – pentru buna colaborare. Mulţumim în mod adecvat conducerii oraşului Jula pentru atitudinea pozitivă, primitoare şi atmosfera caldă; AȚRU-lui fiindcă este o gazdă bună.

La mulţi ani şcoala românească!, a spus doamna director *Maria Gurzău Czeglédi* în cuvântarea sa festivă.

(Continuare în pagina a 9-a)

Ziua Națională a României la Catedrala Episcopală din Jula

Ziua Națională a României (1 decembrie 2019), care în anul acesta a coincis cu cea de-a 16-a Duminică după Rusalii, a fost prilej de mare bucurie și pentru credincioșii Catedralei Episcopale Românești din Jula, care au sărbătorit-o așa cum se cuvine, prin rugăciune liturgică, dar și prin alte programe speciale.

Astfel, în locașul de cult a fost săvârșită Sfânta Liturghie Arhierescă, de către Preasfințitul Părinte Episcop *Siluan*, împreună cu un sobor format din pr. protosinghel *Visarion Tuderică*, secretar eparhial, pr. *Teodor Marc*, consilierul economic și parohul Catedralei, pr. *Cioară Trif Călin*, de la Parohia Curechi, Protopopiatul Brad și arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la Catedrala Episcopală din Jula, iar răspunsurile liturgice au fost date cu profesionalism de Corul „Bălea Boar”, de la Catedrala „Adormirea Maicii Domului” din Brad, condus de doamna profesoară *Maria Simion*, cor care și în anii trecuți a cântat în Catedrala Episcopală din Jula. De asemenea, alături de corul din Brad, a mai participat la slujbă și un grup de elevi de la Școala Populară de Artă din Deva, filiala Brad, îndrumați de doamna profesoară *Maria Simion*, un alt grup de tineri din Ansamblul „Crăișorii Moților”, din Tisa-Nouă, Județul Arad, format și susținut de familia *Dan și Maria Budea*, originară din această localitate (Tisa-Nouă), și eleva *Maria Solomie*, din clasa a 6-a, de la Liceul de Artă din Arad. „Crăișorii Moților” și eleva din Arad au venit la Jula prin intermediul Asociației Preoteselor, cu sediul în localitatea Tisa-Nouă, condusă de doamna profesoară *Camelia Jurcuț*, care se ocupă de numeroase proiecte culturale, dar și de asistență socială.

Alături de credincioșii Catedralei, au mai participat și credincioși din Deva, sau din alte localități, din România, așa încât Ziua Națională a României a fost un prilej de reunire a românilor din mai multe părți, în acest locaș istoric important al comunității ortodoxe românești din Ungaria. De asemenea, la slujbă au luat parte și oficialități, ca de pildă *Florin Trandafir Vasiloni*, consulul general al României la Jula, *Eva Bocior Karancsi*, președintele Autogovernării Românești a Județului Bichiș, *Vasile Sucigan*, președintele Autogovernării Românești din Jula.

În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Părinte *Siluan* a vorbit despre pilda talanților, care ne îndeamnă pe fiecare să ne descoperim și să ne înmulțim talanții pe care i-am primit de la Dumnezeu, cu hărnicie, recunoștință și responsabilitate, dar și despre Ziua Națională a României și a tuturor românilor, care, de asemenea, au primit mulți talanți, de-a lungul istoriei și au reușit să realizeze lucruri deosebite, ca popor, cum a fost și unirea într-o singură țară, românească și creștinească, prin evenimentul de la 1 Decembrie 1918, dar care avem, încă, multe lucruri de făcut, iar în această zi ne bucurăm, în mod deosebit, oriunde am trăi, în țară sau dincolo de hotarele ei. La vremea potrivită, copiii și cei care s-au pregătit, au fost împărțiți cu Sfintele Taine.

Îndată după Sfânta Liturghie, soborul slujitor, la care s-a mai adăugat și pr. arhimandrit *Calinic Covaci*, consilierul administrativ-bisericesc al Episcopiei, a săvârșit Slujba de „Te Deum” la Ziua Națională a României, prin care s-a adus mulțumire Bunului Dumnezeu pentru realizarea Marii Uniri din 1918 și pentru toate binefacerile pe care le-a revărsat cu îmbelșugare asupra Poporului Român, în decursul istoriei sale.

A urmat apoi un minunat și inedit concert de colinde, oferit împreună și în mod interactiv, de Corul „Bălea Boar” și elevii de la Școala Populară de Artă din Brad, care sub îndrumarea profesoarei *Maria Simion* au prezentat piesa „Irozii”, intercalată cu diferite colinde cântate de cor.

De asemenea, „Crăișorii Moților” au colindat și ei pe credincioșii julani, iar eleva *Maria Solomie* a interpretat la flaut piesa „Doamne,

ocrotește-i pe români” și cu glasul, cântecul „România”. Toți oaspeții, copiii și membrii corului, au primit iconițe și pachete cu dulciuri.

În felul acesta, prin Sfânta Liturghie și celelalte rugăciuni înălțate către Bunul Dumnezeu, dar și prin colinde și programele prezentate, românii de la Catedrala Episcopală din Jula și oaspeții lor dragi, din România, s-au bucurat duhovnicește împreună, în duh de frățietate română ortodoxă și au cinstit așa cum se cuvine Ziua Națională a României.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Taina Sfântului Maslu în Catedrala din Jula

În după amiaza duminicii de 24 noiembrie, în Catedrala ortodoxă „Sf. Nicolae” din Jula a avut loc Taina Sfântului Maslu. Slujba de rugăciuni pentru cei bolnavi și pentru sănătate a fost săvârșită de PS Episcop *Siluan*, înconjurat de un sobor de nouă preoți din Eparhia ortodoxă din Jula. S-au rugat pentru sănătatea și însănătoșirea credincioșilor pr. protosinghel *Visarion*, pr. arhim. *Calinic* pr. *Teodor Marc*, pr. *Ioan Bun*, pr. *Florin Olteanu*, pr. *Petru Pușcaș*, pr. *Aurel Bătrân*, pr. *Alexandru Șereș* și arhidiaconul *Emanuel Văduva*. La slujba Sf. Maslu au participat un mare număr de credincioși, sosiți nu doar din Jula, dar și din ale localități din zonă.

E.Ș.

Emilia Martin la aniversare

sau despre cultul prieteniei

Dacă memoria nu mă înșală, pe Emilia Martin am cunoscut-o la unul dintre Simpozioanele Naționale de Etnologie organizate după 1990 de Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” din București. Entuziasmul de după evenimentele din 1989, generat și de politica de relaxare a guvernelor postdecembriste, a permis conducerii să organizeze *colocvii* și *simpozioane* în țară și chiar peste hotare (Ialoveni și Roma), la care să participe cercetători din toate țările locuite de români. În acei ani am cunoscut o serie de folcloriști de peste Prut, din Serbia sau Ucraina. Printre colegii din Ungaria, am remarcat o tânără cu o excelentă pregătire etnologică, preocupată de sărbătorile calendaristice ale românilor din Ungaria. M-au impresionat îndeosebi considerațiile sale pline de realism, cu tentă sociologică, privind starea și statutul tradițiilor de iarnă în spațiul cercetat. Deși constata că în Ungaria numărul românilor descreștea continuu, cercetătoarea era încă optimistă și solicita colegilor de breaslă teaurizarea urgentă a tuturor tradițiilor românești din spațiul maghiar. O chema Emilia Martin și era muzeograf-etnograf la Muzeul „Erkel Ferenc” din Gyula.

Siguranța convingerilor sale, dar și preocupările comune privind statutul și soarta obiceiurilor tradiționale în era globalizării, ne-au apropiat și ne-au făcut să sperăm, încă de la prima întâlnire, în posibilitatea unei colaborări transfrontaliere. Prilejul s-a ivit abia în 2013, când colega mea, Andreea Buzaș, obținuse o bursă doctorală care-i permitea să petreacă mai multă vreme în străinătate pentru a cunoaște realitatea etnografică din spațiul european. Cea care ne-a sărit în ajutor a fost buna noastră prietenă Emilia Martin, pe atunci director al Muzeului „Erkel Ferenc” din Gyula. Deși se pregătea să se transfere la Muzeul „Munkácsy Mihály” din Békéscsaba, și-a făcut timp să o instaleze pe tână doctorandă de la Sibiu la o gazdă de excepție, educatoarea Cornelia Taga, care avea să-i prezinte întreaga comunitate românească din Gyula, inclusiv membrii redacției săptămânalului *Foaia românească*. De-a lungul celor trei luni de ședere în Ungaria, Andreea Buzaș a cunoscut, datorită Emiliei, toate muzeele etnografice în aer liber și colecțiile importante din spațiul maghiar, trăind, așa cum a subliniat adeseori, o *experiență profesională unică*. Ba mai mult, Emilia i-a sugerat să viziteze și alte muzee de profil din Cehia, Austria și Danemarca, recomandând-o specialiștilor din aceste instituții. Sprijinul dezinteresat al Emiliei a avut efecte benefice asupra calității științifice a tezei de doctorat, subliniată – în repetate rânduri – de membrii comisiei de evaluare a lucrării. Dar cel mai important câștig al bursei doctorale din Ungaria rămâne *legătura specială*, de prietenie și colaborare, care s-a statornicit între instituțiile de profil din țara vecină și „Institutul de Cercetări Socio-Umane”. Emilia ne-a onorat cu prezența la aniversarea a șase decenii de activitate a institutului nostru, iar Andreea este prezentă cât se poate de des la Simpozionul organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria. Întâlnirile anuale de la Arad, prilejuite de sesiunile de comunicări transfrontaliere organizate de dr. Rodica Colta sau cele de la Conferințele „Asociației de Științe Etnologice din România” sunt tot atâtea prilejuri de a schimba informații științifice și cărți, de a colabora cât mai eficient – atât personal, cât și instituțional.

Prin *cărțile sale** și prin *revistele* sau *volumele colective*** pe care le redactează, dar mai cu seamă prin sesiunile de comunicări științifice pe care le organizează sau la care participă, Emilia Martin face eforturi susținute de a păstra și promova identitatea culturii și civilizației tradiționale românești din țara vecină.

La împlinirea acestei vârste rotunde (s-a născut în 5 decembrie 1959, la Gyula), redacția revistei „Studii și comunicări de etnologie” îi dorește multă sănătate și putere de muncă, să rămână același prieten sincer și generos și să aibă parte numai de bucurii și împliniri profesionale.

La mulți ani, draga noastră prietenă
Emilia Martin!

Prof. univ. dr. Ilie Moise

Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Material apărut în „Studii
și comunicări de etnologie”,
tomul XXXIII/ 2019, p. 260-262.

* Sărbători calendaristice la românii din județul Bichiș (A Békés megyei románok naptári ünnepei), Tankönyvkiadó, Budapest, 1987; Date etnografice despre românii din Ungaria (Adatok a magyarországi románok néprajzából), Gyula, 1995; Vestigiile Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria (A magyarországi román ortodox egyház kincsei), (társszerző: Csobai Elena), Gyula, 1999; A magyarországi románok, Változó világ 29. Útmutató Kiadó, (társszerzők: Petrusán György, Kozma Mihály), Győr, 2000; Sărbătorile calendaristice ale românilor din Ungaria (A magyarországi románok naptári ünnepei), Gyula, 2003; Cânepa de la etnologie la ecologie. Un program cultural transfrontalier de revitalizare a culturii cănepii, în colaborare cu Elena Rodica Colta, Elena Csobai, Arad, 2007; Identitatea culturală contează. Un program transfrontalier de salvagardare a patrimoniului imaterial în DKMT – A kulturális identitás számát. Határon átvéltő program a szellemi örökség megőrzéséért a DKMT régióban, Kiadja az Arad Megyei Múzeum, Szerk.: Elena Rodica Colta, (társszerzők: Elena Rodica Colta, Elena Csobai), Arad, 2008; Satul românesc și maghiar în contextul integrării în Uniunea Europeană – program transfrontalier de conservare a identității culturale locale. A román és a magyar falu az Európai Unió integráció tükrében – határon átvéltő program a lokális kulturális identitás megőrzéséért, Kiadja az Arad Megyei Múzeum és a Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága, Szerk.: Elena Rodica Colta, (társszerzők: Elena Rodica Colta, Elena Csobai, Ando György, Sorin Sabău, Gabriel Halmágyan), Arad, 2009; Românii din Ungaria. Studii de etnologie, Gyula, 2013.

** Izvorul – revistă de etnografie și folclor; Din tradițiile populare ale românilor din Ungaria; Annales – publicație a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria ș.a.

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
și Primăria Comunei Micherechi
vă invită împreună cu familia Dvs.
la lansarea volumului

**„Méhkeréki
gyökerű gyógyítók /
Medici cu rădăcini
în Micherechi”**

**7 decembrie 2019,
sâmbătă
ora 15.00**

Casa de Cultură Gheorghe Dulău, Micherechi

1 Decembrie – Ziua Națională a României, sărbătorită la Grădinița Română din Bătănia

Ziua Națională a României a fost sărbătorită și în grădinița noastră, la cele două grupe.

La grupa Bambi, am sărbătorit Ziua Națională a României în săptămâna 25–29 noiembrie, prin activități specifice, straie populare, meniuri tradiționale, într-un cadru frumos amenajat. Proiectul tematic desfășurat în această săptămână s-a numit „La mulți ani, România!”. Am realizat centrul tematic și harta proiectului, am prezentat, le-am explicat și am analizat împreună cu copiii tema săptămânii – prin hartă, drapel, costume populare din diferite zone ale țării, cocarde; le-am citit copiilor *Legenda Tricolorului*; copiii au efectuat diferite fișe de lucru tematice (fișă de matematică, fișe de colorat, fișă de la Domeniul Estetic și Creativ). Toți au îmbrăcat cu mândrie costumele populare și am făcut o mulțime de fotografii.

Anul acesta am introdus și alte activități specifice temei. Am dat posibilitatea copiilor să cunoască și un alt aspect al României prin meniuri tradiționale românești. Astfel că 3 mame au pregătit mâncăruri specifice și prăjituri și au venit la noi în grupă, pentru a le spune copiilor din ce sunt făcute preparatele respective. Apoi copiii s-au bucurat de bunătățile aduse: ciorbă de perișoare, sarmale și 5 feluri de prăjituri. Am avut 3 zile de sărbătoare, cu preparate specific românești, realizând o săptămână culinară românească la noi în grupă. Dorim să le mulțumim părinților care s-au implicat și ne-au ajutat în implementarea proiectului. Copiii au primit diplome pentru participarea la acest proiect tematic.

La grupa Dino, evenimentul a fost marcat prin diferite activități dedicate Zilei Naționale a României, având tema săptămânii „România cea frumoasă”: realizarea centrului tematic și a hărții proiectului, activitate practică, costume populare, fotografii cu micii românași.

Adelina Olteanu-Sturza

Povești și basme puse în scenă la Jula, la concursul de dramatizare al școlilor generale bilingve

SĂCAL

BĂTANIA

La Liceul, Școala Generală și Căminul de Elevi „N. Bălcescu” din Jula s-a desfășurat luni, 2 decembrie, un concurs de dramatizare, intitulat „Tezaur românesc”. Manifestarea a avut loc în cadrul programului școlii de bază pentru școlile bilingve românești, anul acesta având loc cea de-a doua ediție. Evenimentul a reunit copii de școală generală din clasele 1–8, elevi care au o nevoie firească de jocuri de orice fel, iar școala este cea care poate să le ofere cât mai multe posibilități de afirmare în acest sens, jocuri care să le dezvolte imaginația, autoaprecierea în caz de reușită, stima de sine, gândirea și să le ofere echilibrul interior. De aceea ei se angajează cu entuziasm în realizarea dramatizărilor și jocurilor de rol cu subiecte din povești și basme. Și scopul acestei manifestări școlare este acela de a culege și promova tradițiile și poveștile populare sau poveștile culte românești, precum și prelucrarea și dramatizarea acestora.

Scenetele prezentate de elevii participanți, de la șase școli bilingve din Ungaria (Aletea, Bătănia, Săcal-Bedeu, Chitighaz, Micherechi și școala gazdă Jula), au fost bine alese de către învățători și profesori. Toți cei prezenți la eveniment au fost salutați în sala festivă de la Centrul Cultural Românesc din Jula, de către *Maria Gurzău Czeplédi*, directorul instituției de învățământ din Jula, și de *Gheorghe Cozma*, președintele ATRU, care i-a felicitat și încurajat pe tinerii care s-au pregătit pentru acest concurs.

Deoarece sărbătoarea Nașterii Domnului se apropie, au fost prezentate mai multe scenete cu tematică legată de Crăciun. Elevii de la

JULA

Școala generală bilingvă din Săcal au deschis programul cu sceneta „Păstorii” și cu un program de colinde specifice zonei din care au venit, dar și colinde mai noi. Școala din Bătănia, reprezentată de către elevi de clasa a 6-a, a pus în scenă piesa „O noapte la Bethleem”. Școala generală din Micherechi a prezentat două scenete, elevii de la clasele mici au prezentat sceneta „Pantalonii mei”, iar elevii de clasele 5–8 au pus în scenă „Vizită” de I. L. Caragiale.

Școala din Chitighaz a prezentat obiceiul local străvechi „Umblatul cu Turca”, când în Ajunul Crăciunului feciorii i-au turca cu ei și merg la colindat pe la săteni. Fragment din „Călin file din poveste” a fost micul teatru prezentat de elevii de la școala din Jula, iar colegii lor de la școala din Aletea au intrat în rolurile personajelor din povestea populară „Nană Ileană”, culeasă în Micherechi.

A.B.

CHITIGHAZ

MICHERECHI

ALETEA

Curiozități din cărți și ziare de altădată

În limba română, dar fără conținut românesc

După Tratatul de la Trianon și până la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, românii rămași în Ungaria, ca și celelalte naționalități din această țară, au trecut prin câteva „experimente” politice și sociale care aveau drept scop mai ales asigurarea loialității față de națiunea maghiară. Crearea unui mediu educațional în conformitate cu acest țel se baza pe programele de învățământ. În această perioadă putem identifica în politica pentru naționalități strategia formării unei identități locale, aparte și în detrimentul atașamentului față de națiunea-mamă, favorizarea întrebuițării unor variante regionale de limbă română, în locul limbii standard, încurajarea spre o cultură populară, folclorică (dans, datini), cu valoare identitară afișată ca suficientă, manipularea identitară prin crearea unor instituții pentru români, în limba română, dar fără caracter și conținuturi românești. O astfel de instituție era și școala. Aceste caracteristici au fost preluate și de structurile create în Ungaria de după 1948, fapt care a contribuit la păstrarea naționalității române din Ungaria într-un cadru identitar local, cu aspect cultural popular, care a grăbit asimilarea acestora.

Mihaela Bucin

ȘAPTEZECIȘAPTELEA AN.

Nr. I.

BUDAPEST, 1. JANUARIE 1944.

Revista Învățătorilor

REDACTATĂ ȘI EDITATĂ DE MINISTRUL REGAL MAGHIAR
AL CULTELOR ȘI AL INSTRUCȚIUNII PUBLICE

COMUNICĂRI ÎN LIMBA ROMÂNĂ

CETIREA ÎN ȘCOALA PRIMARĂ CU LIMBA DE
PREDARE ROMÂNĂ.

De: EUGEN KARDEVÁN.

NOTIUNI DESPRE APĂRAREA PATRIEI.*

6 octombrie 1943.

Ținta subiectului: Comunicarea însemnătății zilei de doliu a națiunii.

Scopul educației: Aprofundarea sentimentului religios, educație la iubire de patrie, la curaj, la jertfire de sine, exemplul eroilor, pietate.

Demonstrare: Arad, tabloul celor 13 martiri, tabloul spânzuratorei, a determina pe copii să imagineze.

Legătura: Istorie, drepturile și îndatoririle cetățenesti, geografie, religie, citire, compunere, cântare.

A) I. Repetirea legăturii. Fapte eroice din lupta pentru libertate. Intervenția Rusiei. Depunerea armelor la Világos.

II. Trezirea sentimentului. Voi știți deja că, după aceea au urmat timpuri triste, zile jahnice. După zile senine, au urmat zile întunecoase, cum timp de o mie, de ani, de multe ori s' a întâmplat în istoria maghiară. Ați auzit deja și despre 6 octombrie, despre cei 13 martiri de la Arad. Amintirea celor 13 martiri eroi va trăi pe vecie, cât timp va fi maghiar pe pământ! Cât au putut, ei s' au luptat ca lei, apoi au

murit ca adevărați eroi pe spânzuratore. Un călugăr minorit, care a fost delegat ca consolator al celor 13 martiri, și care a fost martor la executarea lor, a lăsat în scris istoria acelei întristătoare zile.

III. Fxarea scopului. Ascultați, așa a început acea zi tristă!

B) I. 5 octombrie. Delegația preoților. Consolarea. Sugunere sub hotărârea lui Dumnezeu.

II. D.minea zilei de execuție. Adio, testament, spovedanie, leturghie.

III. Preotul și Damjanich Dorința lui Damjanich, cerința lui către Emilia lui, spovedania, mulțumirea cu soarta lui, ultimul sărut.

IV. Generalul erou condamnat la patru gicante. Moartea lui Kiss Ernő, Schweidel János, Lázár Vilmos, Dessewffy Arisztid.

V. Cei 9 generali condamnați la spânzurate. Moartea lui Pöltenberg Ernő, Török Igné, Lehner György, Knézits Károly, Nagy Sándor József, contele Leiningen, Weserbury Károly, Aulich Lajos, Damjanich János și contele Vécsey.

Povești în imagini

Fotografii din colecția lui Mihai Bihari

Preluarea și transportarea salatei de iarnă, produsă de micherecheni, la începutul anilor 1960.

(Urmare din pagina a 3-a)

Șapte decenii de la înființarea Liceului „N. Bălcescu” din Jula

Maria Gurzau Czeglédi

Gheorghe Cozma

Numeroși oaspeți din Ungaria și România

În rândurile oficialităților prezente la eveniment au fost: *PS Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, *ES Marius Lazurcă*, ambasadorul României la Budapesta, *Florin Trandafir Vasiloni*, consulul general al României la Jula, *Daniel Banu*, consulul general al României la Seghedin, *Gheorghe Cozma*, președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, *Traian Kreszta*, purtătorul de cuvânt al naționalității române în Parlamentul de la Budapesta, *dr. Görgényi Ernő*, primarul orașului Jula, *Alina Pădurean*, decan al Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, *Claudia Toma*, președintele Asociației IRIS Research și profesoară la Facultatea de Farmacie din cadrul Universității „Vasile Goldiș” din Arad, împreună cu prof. *Eugen Gagea* și alte cadre didactice din Arad, precum și *Tolnai Péter*, vicepreședintele Consiliului Județean Bichiș, *Anamaria Brad Sarca*, referent pentru învățământul românesc, *Bertold Netea*, vicepreședinte al AȚRU, *Vasile Sucigan*, președintele Autogovernării Românești din Jula, *Eva Bocsor Karancsi*, președinta Autogovernării Românești a Județului Bichiș. Învățământul superior românesc din Ungaria a fost reprezentat de Catedra de Română din Seghedin, cu toți profesorii ei (*dr. Mihaela Bucin*, șefa catedrei, *dr. Ana Hoțopan*, *dr. Petru Weber* și *dr. Szabó Zsolt*), iar de la Catedra de Română din Budapesta a participat lectorul *dr. Florin Ciobanu*. Acesta din urmă a adus cu el și un frumos cadou de aniversare, 10 exemplare din Dicționarul universal ilustrat al limbii române. Dintre școlile generale românești doar cea din Micherechi a fost reprezentată la eveniment, prin directoarea *Ana Ruja* și directoarea adjunctă *Ana Netea Benea*, ambele absolvente ale acestui liceu.

Liceul „Bălcescu”, un izvor al culturii românești

Doamna director l-a invitat apoi la microfon pe noul președinte al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, *Gheorghe Cozma*, care a fost și el elevul acestui liceu, care s-a adresat cu următoarele cuvinte:

„Onorate oficialități, dragi profesori și foști elevi, primiți cele mai sincere urări de bine din partea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, susținătorul acestei instituții de învățământ. Cei 70 de ani de existență a Liceului Nicolae Bălcescu este sărbătoarea întregii comunități, deoarece această instituție este un important pilon al dezvoltării noastre. Am putea spune că Liceul și Școala Generală Nicolae Bălcescu este un izvor al culturii românești, un spațiu spiritual, unde cei mai mulți dintre noi ne-am format încă din copilărie sentimentul de apartenență la comunitatea noastră. Chiar și eu sunt unul dintre foștii elevi ai acestui liceu. Mă leagă de acest loc o mulțime de amintiri plăcute. Nu întâmplător, avem dascăli bine pregătiți, care și ei au învățat în băncile acestei școli, și o mulțime de alte personalități în diferite domenii de activitate, distinși la nivel național pentru profesionalism. Cu ocazia acestei frumoase aniversări, doresc tuturor celor care s-au legat numele de această performanță a școlii un sincer La mulți ani!, iar celor care azi sunt formatori le doresc multă putere de muncă!”, a spus președintele AȚRU.

Poezii, folclor și fotodocumentar

Programul a continuat cu un montaj literar-muzical, cuprinzând versuri și citate din creațiile scriitorilor și poezilor români din Ungaria, oferit de un grup de elevi din clasa a 12-a, urmat apoi de un program de dansuri și cântece populare românești din Aletea și Micherechi, prezentate de tinerii dansatori ai echipei folclorice a liceului.

În cadrul aniversării au fost vernisate două expoziții, una fotodocumentară iar cealaltă din picturile și gravurile unor artiști plastici, foști absolvenți ai acestui liceu. Pentru deschiderea primei expoziții cu fotografii și documente din istoricul școlii, aranjată de profesoara *Florica Szántó*, a fost solicitat să ia cuvântul fostul director *Ioan Budai*, care a vorbit pe scurt despre trecutul școlii invitând publicul să facă o călătorie în timp cu ajutorul fotografiilor vechi.

Între cele două vernisaje de expoziție, toți cei prezenți au fost invitați la o masă comună de prânz, la care s-a servit ciorbă adusă din România, foarte gustoasă, cozonaci și fructe.

Arta nu cunoaște granițe și nici origine

Ultima parte a programului aniversar a cuprins vernisajul expoziției de picturi și grafici semnate de artiștii *Ștefan Oroian*, *Ioan Nyisztor*, *Ioan Precup*, *Tiberiu Gal*, *Tiberiu Cefan*, *Adela Kiss*, *Irina Pui*, *Csaba Sajti* și *Iuliana Machhour*. Expoziția a fost vernisată de muzeografa *Emilia Martin*, care a caracterizat această expoziție ca fiind una specială și neobișnuită.

„Neobișnuită, deoarece nu tematica, modul de abordare plastică sau apartenența la un curent artistic face legătura între artiști, ci școala comună, liceul pe care îl sărbătorim astăzi la a 70-a aniversare. În acești 70 de ani, singurul liceu românesc din Ungaria, Liceul Nicolae Bălcescu a însemnat al doilea lăcaș pentru mii de elevi. Este o instituție care se poate lăuda cu realizări educaționale deosebite, ai căror elevi au devenit ulterior medici, profesori și profesioniști cu înaltă calificare în multe domenii ale vieții. Sunt mulți dintre ei care și-au găsit vocația în activitatea de creație sau au început să deseneze, să picteze din pasiune. Unii au fost elevii maestrului Ștefan Oroian, iar alții au fost instruiți de profesoara *Maria Rocsin Farkas*. În expoziția realizată de istoricul de artă *Gyarmati Gabriella* pot fi văzute lucrările unor artiști plastici de generații diferite, care lucrează în stiluri diferite, și care au fost cândva elevii acestei școli.”

După prezentarea fiecărui artist în parte și a artei lor, *Emilia Martin* a concluzionat: „Numitorul comun al artiștilor care expun astăzi aici este că toți au fost elevii acestui liceu. La întrebarea dacă are oare importanță în opera de artă a unui artist plastic apartenența de naționalitate, găsim un răspuns în declarația lui Ștefan Oroian la aniversarea sa de 50 de ani: *Arta există mai presus de toate, nu cunoaște granițe și nici origine. Dacă ești artist, atunci ești în primul rând artist, apoi om, și poate tocmai român*. Cu aceste gânduri doresc să le urez artiștilor care și-au expus lucrările astăzi aici multă bucurie și succes.”

Sărbătoarea aniversării s-a încheiat cu discuții libere și cu tăierea unui tort uriaș, dedicat celor 70 de ani de existență ai Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula.

Eva Șimon

Emilia Martin

În ce diferă Moș Nicolae de Moș Crăciun?

Moș Nicolae sau Moș Neculai este un personaj legendar și mitic, care aduce daruri copiilor în ajunul sărbătorii de Sf. Nicolae, în seara zilei de 5 decembrie. Personajul are corespondenți în întreaga Europă Centrală astfel: Mikuláš în Ungaria, Mikuláš în Republica Cehă și Slovacia și Mikołaj în Polonia. Personajul este în mare parte asemănător lui Moș Crăciun, ambii o adaptare după Sfântul Nicolae, ambii purtând straie roșii și oferind cadouri.

Diferențele dintre Moș Nicolae și Moș Crăciun:

- Moș Nicolae aduce daruri copiilor în ajunul zilei de Sf. Nicolae în timp ce Moș Crăciun vine în ajunul Crăciunului.

- Moș Nicolae vine călare pe un cal alb în timp ce Moș Crăciun vine pe o sanie trasă de reni.

- Moș Nicolae lasă cadouri copiilor cumiți în ghetuțele lustruite, iar Moș Crăciun le lasă sub pomul de Crăciun.

- Moș Nicolae lasă o nuielușă copiilor obraznici, în timp ce Moș Crăciun le lasă căr-bune.

- Moș Nicolae e singur, în schimb, Moș Crăciun are o soție pe nume Crăciunița.

Moșul care le lasă cadouri copiilor în noaptea de 5 spre 6 decembrie pare să aibă aceleași origini ca Moș Crăciun. De-a lungul timpului însă, poveștile construite în jurul celor doi i-au diferențiat.

Integramă

BASORELIEF

Clue 1 (Across): Încoronări
A deveni mai hain

Clue 2 (Across): Sobe zidite
Legătură tehnică

Clue 3 (Across): Infern

Clue 4 (Across): Proeminență pe un ax
Rațional

Clue 5 (Across): Particulă negativă
Ajurea! (fam.)

Clue 6 (Across): Dezorien-tată

Clue 7 (Across): Conducători de dezbateri
Băiețel

Clue 8 (Across): Regina frumuseții
Cupe!

Clue 9 (Across): Învârtit pe piuliță
Medicamen-te (pop.)

Clue 10 (Across): A reprezenta grafic
Cute!

Clue 11 (Across): În vilă!
Capabile

Clue 12 (Across): Sfântă
Muncitor feroviar

Clue 13 (Across): Din nou

Clue 14 (Across): În mărfuri!
A se hodorogi

Clue 15 (Across): Șepci de uniformă
Manșoane metalice

Clue 16 (Across): Monarh slav
Fruct... interzis

Clue 17 (Across): Buhai
Laconică

Clue 18 (Across): Deplasare pe jos
A cunoaște

Clue 19 (Across): Asia!
Luat la mijloc!

Clue 20 (Across): Bărbierit
Turme de vite

Clue 21 (Across): Unitate cu mai multe întreprinderi

Clue 22 (Across): Aceea

Glume

O femeie măritată vrea să-i facă soțului o surpriză și merge în piața de animale.

– Bună ziua, doamnă!

– Bună ziua, aș dori un papagal.

– Din păcate, doar un singur papagal avem. Adevărul e că până acum a trăit la un bordel, dar este foarte drăguț.

Femeia îl cumpără. Acasă îl acoperă cu o bucată de pânză și își așteaptă soțul iubit.

Soțul ajunge acasă, intră în cameră, soția ia bucata de pânză de pe colivie.

Papagalul se uită de jur împrejur și spune:

– Hmmm! Cameră nouă, pat nou, femeie nouă... Salut, Gheorghe!

Căutând să depisteze cauzele nevrozei de care suferea copilul Bulă, medicul îl întreabă:
– În timpul vacanței, tatăl tău s-a ocupat de tine?

– Da, în fiecare dimineață mă ducea cu barca până la mijlocul lacului și de-acolo trebuia să mă întorc la mal, înot.

– De la mijlocul lacului? Și nu-ți era greu?

– Nu chiar! Mai greu era până ieșeam din sac...

Tatăl vorbește cu fiica despre o cerere în căsătorie.

– Fata mea, cineva mi-a cerut mâna ta!

– Vai, tată, dar n-aș vrea să mă despart de mama!

– Ohh, dar poți să o iei cu tine, draga mea!

Ce iese când o bătrânică nu aude bine?

Într-o zi, călătoresc cu mașina un student și o bătrânică.

Studentul spune:

– Multe curbe sunt în satul dumneavoastră!

– Da, dar să vezi câte s-au dus la oraș!

Dezlegarea integramei din numărul anterior

REAȚII: I; B; UNTOS; VANT; FI; OA; ZIMT; C; S; GIN; U; NOCTAMBULA; NUIA; ITA; AGIL; ALINT; RE; SCALDE; BARBAR; ION; TERMIC; UT; NU; ASTRU; A; LAVA; EDEN; FAVORIZAT.

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

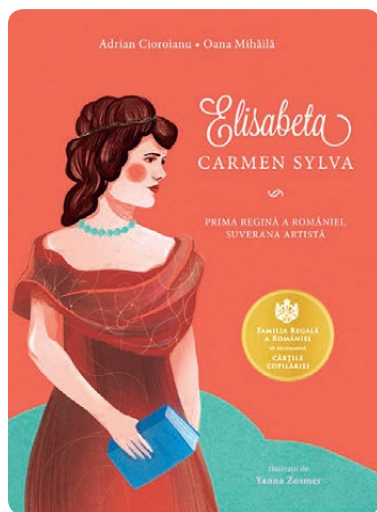
RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Adrian Cioroianu:

Elisabeta. Carmen Sylva

Regina Elisabeta, sau Carmen Sylva – după pseudonimul literar –, a fost o femeie fascinantă, atipică pentru vremea ei, modernă în gândire, puternică și ambițioasă, de o forță și de o sensibilitate care i-au uimit pe contemporani și care ne pot inspira până în ziua de astăzi.

Pe când avea numai douăzeci și șase de ani, Principesa Elisabeta de Wied a avut curajul să plece din Germania natală într-o țară îndepărtată și aproape necunoscută, fără să știe la acea vreme că avea să-i devină cea dintâi regină. Dar cu mult înainte să plece pe acest drum împreună cu soțul ei, Carol I, Elisabeta a pășit în viața ca o simplă fetiță. E drept, făcea parte dintr-o familie princiară – dar asta nu o împiedica să alerge fără astâmpăr cât era ziua de lungă. Iar când seara se lăsa peste castel, adora să se dedice filosofiei și picturii alături de tatăl ei, Hermann de Wied.

Viața nu i-a fost deloc ușoară. Și-a pierdut singurul copil pe vremea când micuța principesă Măriuca nu avea decât patru ani. Apoi, în timpul războiului ruso-turc din 1877, care avea să le aducă românilor independența față de otomani, Elisabeta a luat asupra ei organizarea spitalelor de campanie și a recepțiilor oficiale din Capitală.

După câștigarea războiului și încoronare, Regina Elisabeta și-a ascultat glasul lăuntric și s-a dedicat scrisului, lucru excentric pentru o suverană a acelor timpuri.

Volumul a apărut recent la Editura Curtea Veche.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

9 DECEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

10 DECEMBRIE (Szabó Zsolt)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Leacuri și credințe / Gabriela Rusu Pășarin 17.30: Femei celebre – Marieta Gavra 17.55: Încheiere

11 DECEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

12 DECEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Programe culturale pe zona de vest a României/Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

13 DECEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Sarea în bucate – emisiune de gastronomie românească 17.55: Încheiere

14 DECEMBRIE (Szabó Zsolt)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

15 DECEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

ETIMOLOGÍSM s. n. Tendință de a reforma limba literară, apropiind forma actuală a cuvintelor de o formă mai veche a ei, pretinsă a fi mai corectă. – Din fr. *étymologie*.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 11 decembrie, Duna TV 07.20
miercuri, 11 decembrie, Duna World, ora 13.50

În emisiunea în limba română a postului public de televiziune din Ungaria, de această dată ne vor veni în ajutor muzicieni talentați pentru a ne introduce în atmosfera sfintei sărbători a Nașterii Domnului. O să vedeți secvențe din concerte de neuitat de muzică clasică.

Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Vicepreședinte: Alexandru Finna

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Șapte decenii de la înființarea Liceului „N. Bălcescu” din Jula

Relatare
în paginile
3 și 9

**FOAIA
românească**

6 decembrie

2019

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2019: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).